

Trombositopeni Etiyolojisinde Hatırlanması Gereken Bir Sebep: Portal Hipertansiyon

A Cause to be Remembered in the Etiology of Thrombocytopenia: Portal Hypertension

Mehmet Akif Ağır (0000-0002-9884-9904)

Selçuk Üniversitesi Tıp Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, Çocuk Gastroenterolojisi Bilim Dalı, Konya, Türkiye

Cite this article as: Mehmet Akif Ağır. A cause to be remembered in the etiology of thrombocytopenia: portal hypertension. J Curr Pediatr. 2026;24(1):57-58

Sayın Editör,

“Çocukluk Çağı Trombositopenisi: Retrospektif Bir İnceleme” başlıklı makaleniz (1) sistematik yaklaşımıyla ülkemizdeki pediatrik trombositopeni etiyojilerine yönelik kapsamlı bir incelemedir.

Makalede siroz yalnızca “otoimmün hastalıklar” başlığı altında sınıflandırılmıştır. Oysa siroz; otoimmün hepatit dışında viral, metabolik, genetik, vasküler veya idiopatik birçok farklı etiyojistik sebeplere bağlı olarak gelişebilir. Bu nedenle sirozun tek bir grup altında sınıflandırılması, etiyojistik çeşitliliğin göz ardı edilmesine neden olabilir. Ayrıca, sirozun kendisi doğrudan trombositopeni nedeni olmaktan çok, siroza bağlı gelişen portal hipertansiyon ve hipersplenizmin sekonder etkisiyle trombositopeni geliştiği göz önünde bulundurulmalıdır (2).

Dahası, yalnızca sirotik hastalarda değil, non-sirotik portal hipertansiyon tablolarında da (örneğin portal ven trombozu, konjenital hepatik fibrozis, idiopatik portal hipertansiyon) hipersplenizme bağlı olarak da trombositopeni gelişebilir (3,4). Literatürde, portal hipertansiyonlu çocuk hastaların %60’ından daha fazlasında hipersplenizm bulunduğu ve bu hastaların %55-75’inde trombositopeni geliştiği bildirilmiştir. Bu oran, portal hipertansiyona sekonder gelişen hipersplenizmin çocukluk çağında trombositopeninin önemli fakat gözden kaçabilen bir nedeni olduğunu ortaya koymaktadır (4,5).

Makalede 440 hastadan oluşan bir trombositopeni kohortu sunulmasına rağmen, hipersplenizm kaynaklı sekonder trombositopeni nedenlerine dair doğrudan bir alt grup tanımlanmamıştır. Bu durum, pediatrik hasta yönetiminde özellikle izole trombositopeni ile başvuran portal hipertansiyon hastalarının gözden kaçmasına neden olabilir.

Bu bağlamda hem literatürle uyumlu hem de klinik pratiği destekleyici şekilde, makaleye aşağıdaki katkıların yapılmasının uygun olacağını düşünüyorum:

1. Sirotik olgularda trombositopeninin primer nedeni siroz değil, siroza sekonder gelişen portal hipertansiyon ve hipersplenizmdir.
2. Hipersplenizm yalnızca sirotik değil, non-sirotik olgularda da trombositopeniye sebep olabilir. Non-sirotik olgularda özellikle portal ven trombozu gibi prehepatik nedenler de unutulmamalıdır.

Keywords

Thrombocytopenia, portal hypertension, hypersplenism

Anahtar kelimeler

Trombositopeni, portal hipertansiyon, hipersplenizm

Received/Geliş Tarihi : 13.04.2025

Accepted/Kabul Tarihi : 31.08.2025

Published Date/

Yayınlanma Tarihi : 10.04.2026

DOI:10.4274/jcp.2025.88319

Address for Correspondence/Yazışma Adresi:

Mehmet Akif Ağır, Selçuk Üniversitesi Tıp Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, Çocuk Gastroenterolojisi Bilim Dalı, Konya, Türkiye
E-mail: mehmetakif_68@hotmail.com

3. Gelecek çalışmalarda, hipersplenizm kaynaklı trombositopeninin, ayrıca sorgulanması gereken bir alt grup olarak tanımlanması, tanısal sınıflamaların daha eksiksiz yapılmasına katkı sağlayacaktır.

Dipnot

Finansal Destek: Yazarlar tarafından finansal destek almadıkları bildirilmiştir.

Kaynaklar

1. Denkboy Öngen Y, Baytan B. Clinical and laboratory analysis of children who follow up with thrombocytopenia: a retrospective study. *Güncel Pediatri*. 2025.
2. Iwakiri Y. Pathophysiology of portal hypertension. *Clin Liver Dis*. 2014;18:281-91.
3. Hernández-Gea V, Baiges A, Turon F, Garcia-Pagán JC. Idiopathic portal hypertension. *Hepatology*. 2018;68:2413-23.
4. Sunar Yayla EN, Sarı S, Gürcan Kaya N, Eğritaş Gürkan Ö, Sözen H, Özen İO, et al. Portal hypertension in children: a tertiary center experience in Turkey. *Pediatr Gastroenterol Hepatol Nutr*. 2023;26:301-11.
5. MHassany S, Shaaban R Helal, Ramy M ElBarody, Eman Nasr Eldin, Marwa M Thabet, Abdelmajeed M Moussa. Hypersplenism in patients with liver cirrhosis and portal hypertension: predictors, and correlations. *Biomedical Journal of Scientific & Technical Research*. 2024;55.